

Eftersind fri premiella
Spar Edra kuponger
The Royal Crown
Soap Co. Ltd.
654 Main Street, Winnipeg

ARG. (YEAR) 27.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 27 NOVEMBER 1919.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

No. 48

FRI UTFÖRSEL

President Wilson undertecknar proklamation, som upphäver vetesembargo.

H. W. WOOD UTTALAR SIG.

Som vi med ett intressant i en av dagens ledare å sidan två (den tillrevidna) i kortet antytt, har president Wilson ställt sig tillfreds med den 15 nästkommande december fullständigt för slut på den embargo-troll mot canadiskt vete, som nu varit i effekt under mer än två års tid. Detta kommer helt visat att utöva stort inflytande på båda sidorna om gränsen och vad priserna angår — speciellt i Föränta Staterna. Kvarnarna där är nämligen i behov av canadiskt vete i sina affärer, vadan vete som förtförs nu utan tvivel kan betinga fullt marknadspris, d. s. 45 a 70 cents mer än Canadas veteexporter. Presidenten för Alberta United Farmers uttalar i lördags, att åtgärden utan tvivel kommer att visa sin verkan här, men till vad utsträckning hörs svårt att säga, emedan höga priser har varit gällande på Minneapolismarknaden just på grund av den ringa tillgången på vete av den höga graden, som Canadas produkt uppnår. Därför har Staternas regering måst övertaga stora kvantiteter av lägre grad vete till minipriset. Det bästa vete, som regeringen övertog, lagrades och såljes nu för högt pris till kvarnarna, under det att vete av sämre grad går till utlandet. Det finnes, sade Mr. Wood, ingen utsikt att få sälja högradigt vete eller mjöl till Europa. För dessa produkter är Föränta Staterna enda marknaden.

En annan faktor, som man måste räkna med, är väderkastet på västkanadens "National Järnvägs" såväl som Grand Trunk Pacific vägar som låta sina vagnar gå över gränsen, utstängandes då de föra besök och ha s. k. "through bills". Om nämnda järnvägar framhålls i denna sin vägran, så torde veteändringarna komma att begränsas till fall, då amerikanska lastvagnar skickas hit för att hämta vete. Detta sker dock säkerligen blott i sådana fall, då amerikanska kvarnlagare se sig i oöverklig behov av vårt vete.

Då man emellertid tar hänsyn till, att vete av lägre kvalitet ständigt fredag betales med \$3.10 per bushel i Minneapolis, under det att samma dag betales blott \$2.15 i Fort William, synes det mycket antagligt och helt naturligt, att Canadas farmare skola göra rätt stora ansträngningar för att få sitt vete över gränsen. De tjåna ju också 5 cents på varje dollar, som betalas dem i Staternas mynt, d. v. s. minst 15 cents ytterligare per bushel.

UR KRÖNIKAN

Sammandraget nytt

En fackförening för tjänstefolk är bildad i Chicago och har till ordförande valt George Johnson, innehavare av en tjänstestyr.

Mr. och Mrs. N. Peterson i Varna, Ill. frådade den 12 deennes sitt diamantbröllop. Det var nämligen på dagen sextio år sedan makarna förenades sina öden för livet.

Från Omaha, Neb., meddelade ett telegram i lördags, att man i en ravin bredvid vägen mellan sagan stad och Sioux City påträffat, med huvudet genomskjutet, liket efter en ung kvinna, som tros vara miss Tina Källberg från Omaha. Poliserna är mystifierade men söker på allt sätt vinna klarhet i denna ruskiga mordaffär.

Sovjetregeringen i Ryssland har avgivit en protest mot att Ålandsfrågan skall avgöras av ententen. Ryska sovjetregeringen förklarar att densamma icke erkänner några överenskomelser angående Ålands öarna, som gjorts utan dess deltagande, samt protesterar kategoriskt mot det godtycke som begås av vissa regeringar och förklarar att densamma kommer att anse såsom absolut ogiltiga alla dylika beslut, fattade på samma sätt som de absolutistiska regeringarna för mera än 100 år sedan gjorde, d. v. s. genom orättfärdig usurpering av högsta makten över andra folk.

En ny typ för Alderdomshem, med plats för 10, 15, 20, 25, 35 och 40 pensionärer — allt efter behovet på olika orter — har föreslagits i Sverige. I alla dessa byggnader skulle man genomföra det människovärdiga systemet att undvika jättesalar och i regel endast inreda rum för två, i enstaka fall för högst tre personer samt en del enkelnrum, som säkerligen värmt skall uppskattas av de gamla, som icke kunna känna annat än vantrövd i de kasernömsom som nu äro de vanliga. Hemmen skulle förses med sjukrum i lämpligt läge, badrum, w. c., vattenledning och övriga modernare bekvämligheter. Byggnaderna äro avsedda att uppföras i trä med en eller högst två våningars höjd.

SORG PÅ SORG

Annus en länk brister i Hallonquistas brödraskjan.

J. HALLONQUIST AVLIDER.

En aktad mans strävsamma liv avslutades i går åttio dagar sedan i Calgary, Alta., då Mr. John Hallonquist, älskte brodern till Mr. A. Hallonquist härtillades, avled inom mindre än femtio timmar efter det att hans broder — enligt vad vi meddelade i vårt föregående nummer — omkommit genom olyckshändelse vid North Bend, B. C.

Den händelse, som ligger till grund för de genom pressen cirkulerande historierna, synes ha sitt största intresse inte i fysiskt utan i psykologiskt religiöst hänseende.

Detta förhållande förklarar också de former som berättelsen redan tagit. I detta sammanhang kan det erinras om de otaliga historier om skendöda och levande begravna som cirkulerade hela förra vintern i Stockholm, då det berättades hur i likbodarna utsatta personer skulle ha visat sig vara endast skendöda. Vid efterforskningar, som då företogs, visade sig dessa historier emellertid alltid sakna faktiskt underlag.

Emellertid är skendöden en med säkerhet konstaterad företeelse, ehuru den inte förekommer så ofta som en upskrämd infibling velat göra troligt. Skendöden utpräglade som följd av en mängd olika sjukliga tillstånd. En av de vanligaste orsakerna är kvävning, såsom vid druckning, hängning och kolosförgiftning. Vanligt eller svinnigt, som uppstår i följd av ytterligare nedslutning av hjärtats verksamhet, med därav följande förlost av medvetandet och upphörande av andningsrörelserna, är av alla dessa tillstånd det som till det yttersta liknar den verkliga döden. Orsaken till sådan vanmak kan, utom blodförlust och vissa sjukdomar, även vara hysteriska anfäll. För lekmanerna kunna sådana tillstånd vara ganska svåra att skilja från döden. En läkare kan konstatera att livet är i behåll på den alltså befintliga, om också svaga pulsen.

Fall av skendöda och begravning av skendöda ha särskilt intressant i äldre tider under hiftiga farosoter, då bråkade med likens jordande givit anledning till beklagliga misstag.

Ett avgränsat i kolstrecken i Staterna troddes förestå som i går. Bränsleadministratören, Dr. Garfield, hade inför båda sidorna "nedlagt sina fem principer", enligt vilka överenskomelse borde träffas. Men dessa "principer" gavs olika tolkningar av arbetare och gravägare. Om nu kabinettet icke kan enas, skall hela frågan hänslutas till presidenten.

John Hallonquist

Den nu senast avlidne Hallonquist var vid sitt förfälle 67 år gammal. Biddorsaken var vattnot, varav han länge lidit. En lång tid före dödens inträffande hade han varit ovanligt klen, vadan den här boende brodern, Andrew, just rest att besöka honom, då budet kom om brodern Jacks i British Columbia inträffade träffade. Det är ju icke alls otänkbara, snarare antagligt, att det plötsliga sorgebudet påskyndade Johns död. Ty brodern Hallonquist ha alltid stått i ett mycket inmerligt samband med varandra. Det här icke varit allena dödsbudet, som knutit dem samman, utan också en gemensam religiös övertygelse. Likasom Andrew Hallonquist vogo och öskade båda nu avlidna broderns missionsvänner och verkamma sådana. John Hallonquist tillhörde, under det han var bosatt i Winnipeg, härvarande missionsförening och vid sin död en liknande församling i Calgary. Han kom till Canada för omkring 40 år sedan och har varit anställd i C. P. Järnvägens tjänst 35 år. För två år sedan erhöll han pension från nämnda bolag. Familjen, som nu står sörjande vid hans bår, utgöres av två söner, Edward och Alfred, samt tre döttrar, Alice, Hildegard och Jennie, alla hemma, och ånkan jämte två bröder. Ben i Florida och Andrew här i staden. Tre barn, Charles, Clarence och Myrtle, dog i tidiga år. En längre tid var familjen Hallonquist bosatt i Bergen, Manitoba, endast sju mil från Winnipeg. För tio år sedan flyttade de till Hines, B. C., där de hade en fruktträdgård. Men Mr. H. tycktes ej kunna komma från C. P. Järnvägen, som han så länge fört ut på tjänst, samt återgick i dess tjänst och bosatte sig i Irricana, Allis familjen för två år sedan flyttade till Calgary, där de äga ett fint hem på 513-23 Ave. West.

EN UNDERLIG HISTORIA.

Synes vara ett fall av skendöda.

Från Värmland berättas i den fri-religiösa Enköpings-Posten följande underliga historia:

En person hade avlidit och begravits i ur bönhuset och i allo behandlats som död. Ett par dagar före den uttatta begravningens händelse sig, att den döde fick liv igen, bad om sina kläder, reste sig och kom tillbaka till sina bestörta anhöriga. Vad skulle nu ske? Den döde sade sig ha fått tillstånd att vandra åter till livet för någon liten tid, emedan han ännu hade ett ord att säga sin broder. Under de timmar, han var levande på nytt, samtalande han med de sina under fullt medvetande om att han varit död och fått liv igen, men att han strax skulle återvända in i evighetslivet. Bl. a. sjöng han en sång, endast en vers, enligt uppgift så himmelskt skön, att maken ej kan sjungas på jorden. Ingen kan sedan dess erinra sig melodien, varför de tonerna försvunnit med honom.

Efter några timmars liv liksom dog han riktigt igen, och efterfallande läkare kunde endast konstatera, att han verkligen var död.

Händelsen väckte, som klart är, det stora största uppmärksamheten runt omkring, och begravningen vilken uppsköts ett par dagar på grund av denna korta återuppvaknande, vann en enorm tillslutning från när och fjärran.

Domkapitlet i Karlstads stift har tagit hand om saken för verkställande av en grundlig undersökning, och kyrkoherden i församlingen skall ut-

ÅTER HEMMA

Konsul P. B. Anderson hemkom till Winnipeg sistiden torsdag.

INTERVJUAD AV OSS.

En reslig man med ett sympatiskt ansikte och den världsbekanta skånska brytningen i röstens trädde i dag å sedan in på Svenska Canada Tidnings kontor och frågade:

— Är detta den nye redaktören?

Svaret blev ja. Och så kom genfrågan:

— Är detta konsul Anderson?

Ty just sådan hade vi föreställt oss den mannen.

— Jo, så står det till, blev den besökandes svar.

— Välkommen hem då! Var god sitt ner! Roligt vi träffas. Vi ha ju redan hört en hel del om vår älskade konsul, sedan ödet förde oss hit till detta "God's country", och vi ha naturligtvis läst den av "Svenska Tribunens Nyheter" i Chicago återgivna intervjuer.

— En reslig man med ett sympatiskt ansikte och den världsbekanta skånska brytningen i röstens trädde i dag å sedan in på Svenska Canada Tidnings kontor och frågade:

— Är detta den nye redaktören?

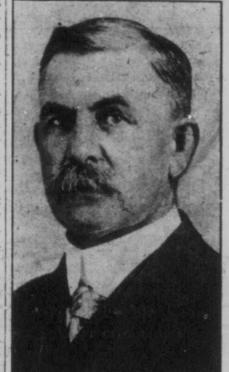
Svaret blev ja. Och så kom genfrågan:

— Är detta konsul Anderson?

Ty just sådan hade vi föreställt oss den mannen.

— Jo, så står det till, blev den besökandes svar.

— Välkommen hem då! Var god sitt ner! Roligt vi träffas. Vi ha ju redan hört en hel del om vår älskade konsul, sedan ödet förde oss hit till detta "God's country", och vi ha naturligtvis läst den av "Svenska Tribunens Nyheter" i Chicago återgivna intervjuer.

Konsul P. B. Anderson

tervjuer i "Stockholms Tidningen" samt även omnämnt densamma, så nu skall det bli intressant få höra, om densamma var korrekt återgiven.

— Inte precis korrekt, kanske, men i det närmaste. Det hade bort i densamma poängterats att jag i all synlighet varit Sveriges industriarbetsare mot att emigrera hit. De ha det nu verkligen så bra i alla avseenden hemma, att det synes mig, att de omöjligt kunna få det bättre här. Situationen här på den allmänna arbetsmarknaden ter sig nu efter kriget — med de tvingande skälen att delvis omvända industrien och att skaffa alla de hemvända soldaternas utkomst — rent av sämre än hemma i Sverige, där kroppsbarnen för härvarande kunna sägas vara rent kungligt betalda.

— Vi ha just skrivit en ledare för ett kommande nummer om avlöningförhållandena i Sverige, meddelade vi.

— Det gör ni rätt, sade konsulin.

Våra svenska tidningar härte borde befinna sig om att ge en fullt klar bild av, huru förhållandena för närvarande ställa sig i Sverige. Jag har under min vistelse här denna gång rest vida omkring och besökt stora industrisamhälle samt så, att samvetsgrantsatsera förhållandena i Sverige, meddelade vi.

— Det gör ni rätt, sade konsulin.

Våra svenska tidningar härte borde befinna sig om att ge en fullt klar bild av, huru förhållandena för närvarande ställa sig i Sverige. Jag har under min vistelse här denna gång rest vida omkring och besökt stora industrisamhälle samt så, att samvetsgrantsatsera förhållandena i Sverige, meddelade vi.

KUNG ALKOHOL

Läkare uttalar sig.

Med anledning av en nyligen verkställd undersökning vid en av Sveriges sinnessjukvårdsanstalter har överläkaren, doktor Olof Kinberg, uttalat såsom sin åsikt, att den under krigens avknappade tillgången på spritdrycker spelat en avgörande roll i fråga om patientantalets minskning. Först och främst bortföll så gott som alla psykosor som direkt framkallades av alkoholinnehåll. Dessutom förmått till alkohol, att alkohol, även där den ej leder till verkliga alkoholpsykosor, i större eller mindre grad bidrar till framkallande av andra psykiska tillstånd. Hur det är förhåller sig härmed, är det emellertid säkert att sinnessjukdomar hos patienter som förtära sprit gärna ta sig sådana sociala uttryck att behovet av vård blir oundgängligt. Då spritkonsumtionen under krisåren på grund av den knappa tillgången avsevärt inskränktes, blev det en naturlig följd att dessa sociala uttryck av sinnessjukdom minskades och att behovet av vård i samma mån avtog. Med den ökade spritillgången bortföll detta hämmande moment, och där torde man också ha att söka en av de viktigaste faktorerna när det gäller att bedöma orsakerna till att antalet sinnessjuka patienter sedan hösten 1918 (d. v. s. efter krigets upphörande, varmed följde ökad spritillgång) varit i tilltagande.

Den internationella arbetarkonferensen har nu tillerkänt Canada representation i ledningen av det internationella huvudkvartret för arbetet. Detta anses som en triumf för våra ombud vid konferensen. Canadas arbetarledare, Mr. P. M. Draper, blev vårt lands representant i huvudledningen. Som vi förut nämnt, består denna "ledning" av 24 personer, 12 representanter regeringar, 6 arbetsgivare och 6 arbetare. Mr. Draper är en av dessa senare och innehar fjärde platsen. Det påstås att, om Föränta Staterna kommer att representeras, Mr. Draper ämnar avstå sin plats åt Samuel Compers.

BLODIG TRAGEDI

Dubbelmord och självmord begicks i Abernethy, Sask., i söndags.

MAN OCH Hustru SKJUTNA

Ett hemskt dubbelmord, som tillika kan sägas vara alldeles oförklarligt med hänsyn till motivet, försvann i söndags mörse kl. 4:4 av spånmaluppkopparn J. R. Sullivan, som då kallblodigt dödade mr och mrs Fred Hanson och därjämte svårt sårade deras älskte son Alfred, 14 år gammal, i stallet till makarna Hansons hem, beläget mellan Lemberg och Abernethy. Blott ytterst oförläpiga underrättelser ha vi i måndags, då detta föredömdes, men av dessa framgår, att Mr. Hanson, som på lördagen besökte Lemberg, hade bjudit Sullivan, som var en vän till familjen, att tillbringa söndagen i makarna Hansons hem. Då han anlät dit, hade han erbjudit sig att hjälpa Hanson med en del sysslor i stallet, men återvände snart åter från till bönhuset, såvadan att Hanson blivit dödad. Mr. Hanson tog då sonen Alfred med sig ut till stallet samt nersköts vid ankomsten dit av Sullivan. Alfred sökte dölja sig i en krubb, men framdrogs av Sullivan samt beordrades att taga sina sysslor med sig och lämna platsen. De gjorde så och togo tillflyktt till en granne. De folk sedan kom till Hansons ställe, hade Sullivan också tagit sitt eget liv. Som sagt, också Alfred hade fått ett skott i nacken. Vad som föranlett Sullivan att begå den hemska gärningen, har ännu icke ens antydningvis kunnat förklaras. Visserligen påträffades en del tomma whiskeyflaskor, men att döma av skottens säkra avlösande hade Sullivan ingalunda varit berusad. Tillrägelsen har väckt fasa runt om i trakten. Detaljerna från denna blodsträdd föreläggna nu (onsdag), Vi meddelade härom — Efter det Sullivan mödat makarna Hanson samt svårt Alfred i nacken med ännu ett skott, begav han sig från stallet till bönhuset, där två flickor, resp. 16 och 15 år, samt en tvåå, 10 år, befundo sig. Han radade upp dem och hotade dem med skjutvapnet, som använts för fördärrans införpassande i evigheten, men så ändrade han sig plötsligt och befälade dem att bege sig bort från platsen. Emellertid begåvo sig barnen ut till stallet, där de funno fördärrarna döda samt brodern i fruktansvärda plågor på grund av det honom tillfogade sköret. Honom togo de med sig och begåvo sig i väg till en granne, boende en mil sväns, och där telefonerade de efter hjälp. Strax beovann de sig trakten mörk och begåvo sig till platsen, där detta bloddrama utspelades; men då de kommo dit hade Sullivan redan gjort själva på sitt eget liv. En 38-kalibrs revolver av modern tillverkning fanns bredvid liket. Alla skotten utom ett var avskjutna. Den såraden gossen fördes till lasarettet i Regina, och en jury sammankallades av coroner Kense i Lemberg. Hansens (ellers Hansons, namnet stavs av en engelskspråkiga tidningar, som vi hittills måst låta på, på bägge visen) hade inga släktingar i Canada, men däremot lära de ha sådana i Minneapolis. Att de äro av antingen svensk eller norsk nationalitet, synes högst antagligt, ehuru t. ex. "Free Press" kallar dem "Americans" — detta tillägg emedan de kommit hit från Staterna. Även Sullivan hade nämligen — för omkring ett år sedan — kommit hit från andra sidan gränsen. I Lemberg hade han bott blott en månad. Många familjer hade känt varandra bort, så att motivet få sökas längre bort i tiden?

EN RYKTBAR LÄKARE

Underdoktor i Enköping Ernst Westerlund har nyligen firat sin åttiönde födelsdag.

Enligt vad vi omnämnt uti en kort notis på Sverigesavdelningen i f. veckans nummer, har den över hela vårt gamla fosterland och vida utanför dess gränser kände läkaren och människovännen Dr. Ernst Westerlund i Enköping den 22 okt. fyllt 80 år. Han är fortfarande vid full vigör och sysselsatt med sin vidsträckt praktik. En medarbetare i Affonbladet har med anledning av bemarkelsedagen gjort ett besök hos den nämnkunnige Aldringen och skriver därom bl. a.:

Hans personlighet har gjort ett starkt intryck på mig, liksom den gör på allt och alla, som komma i beröring med honom. Han är ingen specialist, säger han själv, och detta hindrar honom från att stirra sig blind på en sak och förblise en annan, som kanske är den riktiga. Detta är hela den stora enkelheten i hemligheten, och enkel är även botten, som därmed icke mindre ofta får karaktären av undergorelse, av biblisk helbräddagörelse.

Det är en av doktor Westerlunds maximer, att arbete hjälper för grubbel och nervositet. Det upptar tankarna, så att man inte hinner tänka på sig själv och sitt eget onda. Den lille doktorn tinner också själv ut och ordinarar just det arbete, som kan vara lämpligt för den eller den. Det får inte vara något mekaniskt arbete, som låter tankarna fara fritt, utan det måste vara en den art, att det drar hela uppmärksamheten. Herrarna sätter han vanligen i väskola och damerna få av och brodera, men inte sticka strumpor eller sådant. Arbetet kan också bestå i att mata hänsen, hugga ved eller dylikt. Han ordinarar, och patienterna lyda oöverkligen. Om de inte göra det, eller om de upphäva sig mot hans vetenskapliga auktoritet, kan det hända att han förlorar intresset för dem eller visar dem till någon annan läkare.

AVLIDEN PSALMDIKTARE.

Ett dödsbud, som innebär en stor förlust för den svenska kyrkan, har ingått från Norrköping, där den i vida kretsar kände profeten Edvard Evers avlidit i sitt hem. Edvard Evers var en psalmdiktare av rang, och har som sådan skänkt sin samtid ett stort antal vackra psalmer och religiösa dikter, vittnande om innerlig känsla och stor formell talang. Han har nedlagt ett betydande arbete på psalmbokfrågans lösning, och framlade bl. a. år 1902 ett förslag till reviderad psalmbok samt senare två tillägg till svenska psalmboken. För ett år sedan fullbordade han även efter många års outtröttligt arbete, ett av allmänna svenska prästkonferensen givet uppdrag att utarbeta en sångbok för svenska kyrkan.

Prosten Evers var född i Uddevalla 1853 och studerade i Lund och Uppsala, fullbordade sin prästerliga utbildning år 1878 vid sistnämnda universitet och prästvigdes i Strängnäs följande år. I sin ungdom agnade han sig till att börja med åt profandiktning, och hans förförlingsarbete (1881) var en historisk-dramatisk dikt, Kristian II, som fick hedersomnämnande av Svenska akademien, och följdes av skådespelet "Gustaf Banér", som erhöi akademins andra pris. Hans första större psalmarbete var Davids psalmer i svensk poetisk bearbetning, som utkom år 1894. Av hans övriga verk kunna nämnas Vakt och värdd, tal och predikningar, 1914; I helgedom och hem, en utvald samling psalmer och dikter, år 1917; Fösterjord, patriotiskt diktverk, belönat av Svenska akademien.